

Åseral kommune

4540 ÅSERAL

Høringsuttalelse NOU 2012:6 Arbeidsrettede tiltak

Innledning

Arbeidsdepartementet har oversendt «NOU 2012:6 Arbeidsrettede tiltak» på høring, med frist til 13. juli 2012 til å gi uttalelser til utredningen.

Åseral kommune er glad for at Brofoss utvalget ønsker å styrke arbeidsmulighetene for personer med redusert arbeidsevne. Vi er også tilfredse med at utvalget understreker behovet for å øke innsatsen overfor disse målgruppene. Dette er etter vår oppfatning helt nødvendig, dersom en skal lykkes med å få flere ut i arbeidslivet.

Vi registrerer samtidig at utvalget er delt i sin anbefaling av fremtidig innretting av arbeidsrettede tiltak, og har fremsatt forslag til tre ulike modeller. På bakgrunn av dette bør det etter vår oppfatning utarbeides en stortingsmelding, der Regjeringen klargjør sine preferanser. Slik vil man få det nødvendige grunnlaget for å treffe riktig beslutning.

Åseral kommune støtter imidlertid modellen som har størst tilslutning i utvalget, heretter kalt modell 1.

Høringsuttalelse

Som eier av vekstbedriften Åseral Industrier as har Åseral kommune i løpet av flere år bygget opp et godt virkemiddelapparat for NOUens målgrupper.

Bedriften gir i dag arbeidstilbud til flere yrkeshemmede arbeidstakere som har behov for trygge og forutsigbare rammer, som i liten eller ingen grad kan nyttiggjøre seg andre arbeidstilbud. I tillegg har det å ha et arbeid bidratt til at flere av våre arbeidstakere opplever en økt livskvalitet og en økt mestring i hverdagen. I tillegg er det dokumentert at arbeidstakere på VTA bidrar i stor grad til den verdiskapingen som foregår i samfunnet, da Vekstbedriftene i Norge sammen skaper verdier for over en milliard kroner i året.

Det kommunale eierskapet er etter vår mening en styrke for attføringsarbeidet, og sikrer langsiktighet, stabilitet og ansvarlighet overfor bedriften. Våre eierrepresentanter i bedriftens styre bidrar med viktig lokalkunnskap, helsefaglig kompetanse og tverrfaglig tenkning, som er avgjørende for å skape gode løsninger for våre innbyggere med redusert arbeidsevne. Denne kunnskapen ivaretas best i modell 1, gjennom en videreutvikling av dagens system, basert på et tett samarbeid mellom kommunene, NAV som bestiller og tiltaksbedriften som leverandør.

VTA bedriftene er i dag sertifisert i henhold til det Europeiske kvalitetssystemet Equass (European Quality Assurance for sosial services). Dette sikrer at bedriftene jobber med kontinuerlig forbedring og jobber aktivt med å utvikle kvaliteten i arbeidet med VTA. Vi ser også at for enkelte personer vil det være en fordel med mer helhetlige attføringsløp, uten

uhensiktsmessige tidsavbrudd. I dag er ventetiden for å komme inn i et tiltak for yrkesrettet attføring generelt for lang. Dette er uheldig da det medfører tap av motivasjon for den enkelte, og i mange tilfeller faller brukere ut fra en positiv utvikling. I så måte er modell 1s dreining fra aktivitetsrettede til individrettede tiltak et viktig steg i riktig retning, da dette vil gi mer fleksible løsninger tilpasset den enkelte.

Vi støtter også kravene i modell 1 om bl.a. oppdatert metodikk og kompetanse hos tiltaksbedriftene og krav til endringsprosesser hos bruker. I tillegg tas det til orde for å stille krav til ordinært arbeidsliv om å styrke sin inkluderingskompetanse. Vi mener dette til sammen vil styrke tilbudet til målgruppene.

Åseral kommune vil påpeke at attføringsarbeidet må utføres av personer med nødvendig attførings- og inkluderingskompetanse. Vi er svært usikre på om næringslivet er klar til å overta det arbeidet som er foreslått i modell 2, den såkalte arbeidsinkluderingsmodellen. Etter vårt syn vil modell 2 kunne medføre at dagens vekst- og attføringsbedrifter blir borte. Sammen med bedriftene vil også deres ekspertise i tilrettelagt arbeid og attføring forsvinne. Dette er ekspertise som det vil være svært vanskelig samle igjen når det viser seg teoriene bak modell 2 viser seg å ikke stemme med virkeligheten.

Vi stiller oss også sterkt kritiske til at det er riktig og hensiktsmessig at NAV gis en utvidet rolle i attføringsarbeidet, som arrangør av attføringstjenester slik modell 2 forutsetter. Etter vår mening bør NAV fortsatt ha rollen som avklarende, kontrollerende og oppfølgende instans.

Når det gjelder arbeidsmarkedstiltaket Varig tilrettelagt arbeid (VTA) for personer med uførepensjon, er vi glade for at flertallet av utvalgets medlemmer går inn for å videreutvikle denne ordningen. For denne målgruppen opplever vi at det er et tydelig udekket behov, som må møtes med flere tiltaksplasser. Enkelte bedrifter opplever også at det er ventelister på VTA plasser og at det kan ta lang tid å komme inn på et VTA tiltak.

Konkurransetsetting

Dagens eierskapsmodell forutsetter at et eventuelt overskudd skal komme tiltaksdeltakerne og bedriftene til gode. Dette prinsippet bør videreføres. Attføringsarbeidet er etter vårt syn lite egnet for anbudsutsetting. Vi frykter at kvaliteten i arbeidet blir vesentlig redusert dersom dette arbeidet overtas av bedrifter som har bedriftsøkonomisk overskudd som fremste formål. Vi frykter at et anbudssystem vil redusere tilbudet til brukerne og da særlig for de brukerne som har størst bistands- og/eller tilretteleggingsbehov. Med kommunal eierstruktur sikrer man videre et geografisk likeverdig tilbud til brukerne i distriktene.

Med vennlig hilsen

Oddmund Ljosland
Ordfører i Åseral Kommune

